

ВИСНОВОК

творчого керівника,
Заслуженого діяча мистецтв України, доцента
кафедри режисури та драматургії кіно і телебачення
Київського національного університету театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого
ВІТРА ВАСИЛЯ ПЕТРОВИЧА

та наукової консультантки,
кандидатки мистецтвознавства, доцентки кафедри кінознавства
Київського національного університету театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

ЖУРАВЛЬОВОЇ ТЕТЯНИ ВАСИЛІВНИ

про творчий мистецький проєкт та його наукове обґрунтування
аспіранта творчої аспірантури кафедри режисури телебачення
Київського національного університету театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Земляного Кирила Олександровича

СИНТЕЗ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ТА ІГРОВОГО В АУДІОВІЗУАЛЬНИХ ТВОРАХ

Актуальність теми творчого мистецького проєкту та обґрунтованість його положень. Творчий мистецький проєкт К. О. Земляного «Синтез документального та ігрового в аудіовізуальних творах» зумовлений глибинними трансформаціями сучасної кіномови, у межах яких відбувається активне розмивання меж між фактом і художньою вигадкою. Дослідження відкриває нові аспекти осмислення гібридності як не лише естетичного явища, а передусім як режисерського інструменту конструювання екранної реальності.

Обґрунтованість та достовірність наукових положень, результатів і висновків наукового обґрунтування проєкту забезпечена коректним застосуванням відповідних методів дослідження, вмінням працювати з джерелами інформації, створювати науково-академічний та науково-популярний дискурс.

Перший розділ роботи присвячений теоретичним і художнім засадам синтезу документального та ігрового кіно. Автор послідовно досліджує генезу понять «документальне» та «ігрове», аналізує їх еволюцію від ранніх кінематографічних практик до сучасних теорій репрезентації та перформативності. Особлива увага приділяється осмисленню документальності як форми авторського висловлювання, що виходить за межі простого відтворення реальності та передбачає її активну інтерпретацію.

У другому розділі автор зосереджується на режисерському інструментарії гібридного кіно як складної системи взаємодії різних модальностей екранної реальності. Детально розглядаються такі ключові прийоми, як реконструкція, імпровізація, робота з непрофесійними акторами, використання ручної камери, монтаж як інструмент смислотворення та звуковий дизайн. Важливим є також аналіз впливу технологічного чинника на формування естетики гібридного кіно та зміну сприйняття достовірності глядачем.

Третій розділ присвячено практичній реалізації досліджуваних принципів на матеріалі авторського проекту — науково-популярного фільму «Поza світлом». У цьому контексті особливо цінним є обґрунтування гібридної форми як епістемологічної стратегії, де «екранна правда» виникає в процесі взаємодії між реальністю, автором і глядачем.

Зазначені аспекти режисерської практики залишаються недостатньо дослідженими у вітчизняному кінознавстві, що визначає безперечну наукову новизну роботи. Особливо вагомим є те, що автор не обмежується аналізом готових екранних творів, а пропонує власну методологію створення гібридного кіно як прогнозованого естетичного результату.

Теоретичне підґрунтя дослідження сформоване на основі широкого кола праць зарубіжних (С. Брюцці, Б. Ніколс, Дж. Грірсон, Ф. Лопейт та ін.) і українських кінознавців (І. Зубавіна, О. Кочачова, О. Безручко, З. Алфьорова та ін.), філософів (С. Жижек, Ж. Дерідда, М. Мерло-Понті, А. Бергсон) та режисерів-практиків (Дж. Панагі, Дж. Опенгеймер, А. Серра, В. Васянович та ін.), що забезпечує репрезентативність і глибину аналізу. У цьому контексті

дослідження К. О. Земляного вирізняється концептуальною цілісністю, системністю та широким міждисциплінарним підходом.

Основна складова творчого проєкту — фільм «Поза світлом» — є переконливим прикладом реалізації заявленої методології. Стрічка демонструє високий рівень професійного виконання, поєднуючи аналітичний і художній рівні, використовуючи різноманітні виражальні засоби. Складна наукова проблематика подана доступно та концептуально виважено, що робить фільм релевантним як для фахової аудиторії, так і для студентів мистецьких спеціальностей. Тож фільм К. О. Земляного є суттєвою **складовою мистецької новизни** поданого проєкту.

Апробація положень наукової складової відображена у текстах статей, опублікованих у вітчизняних фахових виданнях (3 статті):

1. Земляний К. Іранський кінематограф: феномен гібридності. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого*. 2025. № 35. С. 220–225.

2. Земляний К. Археологія образу в found footage кінематографі. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого*. 2025. № 36. С. 207–213.

3. Земляний К. Автобіографічний досвід як інструмент синтезу документального та ігрового кінематографа. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого*. 2025. № 37. С. 205–211.

Матеріали наукового обґрунтування проєкту було також апробовано на п'яти всеукраїнських та міжнародних конференціях:

1. Земляний К. Гібридне кіно як стратегія свідчення і співпереживання: радикальний реалізм війни в українському кінематографі // «М'яка сила» українського мистецтва в координатах сучасного світу : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (24 черв. 2025 р.). Київ, 2025. URL:

2. Земляний К. Кінематографічні зміни в Україні після 1991 року: перспективи та реалії в контексті переходу до ринкової економіки // *Митець. Мистецтво. Споживач. Зміна диспозиції: матеріали міжнар. наук.-практ. конф.* (26 черв. 2024 р.). Київ, 2024.

3. Земляний К. Етичні аспекти використання реальних подій в ігровому кіно // *Сучасні дослідження в галузі культури і мистецтв : матеріали ІХ міжнар. наук.-практ. конф.* (24 жовт. 2024 р.). Київ, 2024.

4. Земляний К. Дисонанс як форма кінореальності в творчості Кіри Муратової // *Творчість Кіри Муратової в сучасному соціокультурному просторі : матеріали загальноунів. викладацько-аспірантської конф.* (16 квіт. 2025 р.). Київ, 2025.

5. Земляний К. О. Пошук фінансування та можливостей ко-продукції для ігрового короткометражного фільму в умовах відсутності державної підтримки кінематографії // *Культурні орієнтації українського суспільства у сфері аудіовізуального мистецтва: сучасні виклики та проблеми : матеріали міжнар. наук.-творчої конф.* (20 берез. 2024 р.). Київ, 2024.

Апробація творчого мистецького проєкту відбулася в рамках наступних заходів:

1. Земляний К. О. «Поняття “документальне” в світовій кінопрактиці». Майстер-клас для студентів 4 РТБ курсу в майстерні В. П. Вітра (м. Київ, 17 лютого 2025 р.). Київ: КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого, Інститут екранних мистецтв, кафедра режисури та драматургії кіно і телебачення, 2025.

2. Земляний К. О. «Феномен гібридності в кінематографії». Майстер-клас для студентів 4 РТБ курсу в майстерні В. П. Вітра (м. Київ, 20 лютого 2025 р.). Київ: КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого, Інститут екранних мистецтв, кафедра режисури та драматургії кіно і телебачення, 2025.

3. Земляний К. О. «Етичні аспекти використання реальних подій в ігровому кіно». Майстер-клас для студентів 4 РТБ курсу в майстерні В. П. Вітра (м. Київ, 24 лютого 2025 р.). Київ: КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого,

Інститут екранних мистецтв, кафедра режисури та драматургії кіно і телебачення, 2025.

4. Земляний К. О. «Створення короткометражного фільму за відсутності державного фінансування». Майстер-клас в рамках Міжнародної конференції-шоукейс House of Europe (м. Київ, 11 грудня 2025 р.). Київ: House of Europe, 2025.

5. Земляний К. О. «Навчальні пітчинги». Менторство пітчингів у рамках Навчального пітчингів студентської організації ЦЕХ (м. Київ, 23 березня, 14 квітня, 11 травня 2024 р.). Київ: Будинок кіно, 2024.

6. Земляний К. О. Творчий мистецький проєкт науково-популярний фільм «Поза світлом». Публічний показ творчої складової творчого мистецького проєкту (м. Київ, 13 березня 2026 р.). Київ: КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого, Інститут екранних мистецтв, 2026.

7. Земляний К. О. Воркшоп “Копродукція: як це працює — аналіз практичних кейсів” на прикладі фільму «недоступні», кіноринок міжнародного кінофестивалю короткометражних фільмів у Клермон-Феррані (м. Клермон-Ферран, Франція, 4 лютого 2026 р.). Клермон-Ферран: Festival International du Court Métrage de Clermont-Ferrand, Forum, 2026.

Показ та обговорення творчої мистецької складової проєкту «Синтез документального та ігрового в аудіовізуальних творах» відбувся на засіданні кафедри режисури та драматургії кіно і телебачення Київського національного університету театру кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого 13 березня 2026 року. Здійснено висновок, що за всіма параметрами фільм відповідає вимогам Стандарту вищої освіти та освітньо-творчої програми підготовки доктора мистецтва 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво».

Також важливо, що протягом трьох років навчання здобувач виконав програму наукової та творчої складової у повному обсязі, у встановлені в індивідуальному плані терміни, про що свідчать звіти, подані до розгляду кафедри режисури телебачення.

Підсумовуючи зазначене вище, зауважимо, що загалом творчий мистецький проєкт та його наукове обґрунтування виконані на високому

творчому та науково-методичному рівні, відповідають всім нормативним вимогам. Таким чином, здобувач **Земляний Кирило Олександрович** заслуговує на присвоєння ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво».

творчий керівник,
Заслужений діяч мистецтв України,
доцент кафедри
режисури та драматургії кіно і телебачення
КНУТКТ ім. І. К. Карпенка-Карого

 Вітер В. П.

наукова консультантка,
кандидатка мистецтвознавства,
доцентка кафедри кінознавства
КНУТКТ ім. І. К. Карпенка-Карого

 Журвальова Т. В.

 О. Білоч

 О. Білоч